

- TURK, B. 1990: Ruderalna in adventivna flora Ljubljane. *Scopolia* 23: 1–24.
- WRABER, T., 1982: *Aster squamatus* (Sprengel) Hieron. tudi v Sloveniji (Prispevek k poznavanju adventivne flore Koprškega). *Biološki vestnik, Ljubljana* 30(2): 125–135.
- WRABER, T., 2007: 39. *Artemisia* L. - pelin. In: A. MARTINČIČ, T. WRABER, N. JOGAN, A. PODOBNIK, B. TURK, B. VREŠ, V. RAVNIK, B. FRAJMAN, S. STRGULC KRAJŠEK, B. TRČAK, T. BAČIČ, M. A. FISCHER, K. ELER & B. SURINA: Mala flora Slovenije. Ključ za določanje praprotnic in semenk. – Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. pp. 663–664.

SIMONA STRGULC KRAJŠEK in TINKA BAČIČ

Ophrys apifera var. *trollii* (Hegetschweiler) Rehb. fil.

Prva najdba zanimivega različka čebeljelikega mačjega ušesa (*Ophrys apifera*) v Sloveniji

First record of an interesting variety of *Ophrys apifera* in Slovenia

0549/1 (33TVL13) Slovenija, Primorska, Butari, travnik v vasi nad vinogradom (45°28'55,2" N 13°52'21,2" E), 368 m n. m. Leg. & det. B. Dolinar & G. Dal Col, 25. 5. 2017

Čebeljeliko mačje uho je mediteranska vrsta, ki je v Sredozemlju splošno razširjena, vendar lokalno ni pogosta. V Sloveniji je pogosta v submediteranskem območju, medtem ko je v osrednji Sloveniji zaradi pomanjkanja ustreznih rastišč redka. (DOLINAR 2015).

Na nahajališčih, kjer čebeljeliko mačje uho uspeva v večjem številu, se ponekod pojavijo tudi rastline, ki se predvsem po obliki medene ustne razlikujejo od vrste *Ophrys apifera*. V literaturi so poznani sledeči različki: *O. apifera* var. *bicolor*, *O. apifera* var. *friburgensis* (DELFORGE 2006), *O. apifera* var. *fulvofusca*, *O. apifera* var. *flavescens*, *O. apifera* var. *tilaventina* (PERAZZA & LORENZ 2013), *O. apifera* var. *virescens*, *O. apifera* var. *luteofusca* in *O. apifera* var. *lutea* (KRANJČEV 2005).

Posamezni različki so običajno težko določljivi, določevalni ključi so redki, zato je potrebno dobro slikovno gradivo za njihovo prepoznavo. Med bolj prepoznavnimi je različek *O. apifera* var. *trollii* (DELFORGE 2006, PERAZZA & LORENZ 2013), ki smo ga opazili konec maja na vlažnem travniku v vasi Butari v Slovenski Istri. Travniki je enkrat letno pokošen in negojen, tako da so omogočene dobre razmere za uspevanje kukavičevk in tudi številnih drugih rastlin pustih travnišč. Na nahajališču se je vrsta *Ophrys apifera* pojavljala v več deset primerkih in dva med njimi sta bila predvsem po videzu medene ustne drugačna in prepoznana kot različek *trollii*.

Medena ustna je podolgovata, skoraj trikotna, na koncu z zavihanim priveskom. Stranski krpi imata izrastka, ki sta po zunanji strani dlakava. Je rumeno obarvana z nepravilno razporejenimi rjavimi pikami (slika 1 in dodatna slika na <http://orhideje.si/orhideje-galerija/slides.php?directory=013>).

Kukavičevka je dobila ime po slikarju Trollu, ki je narisal orhidejo z nahajališča pri starem gradu Wülflingen pri Winterhuru v Švici. Po njegovi risbi je botanik Hegetschweiler (HEGETSCHWEILER 1840) opisal takson na nivoju vrste.



Slika 1: *Ophrys apifera* var. *trollii* z nahajališča Butari (foto Gino Dal Col)

Figure 1: *Ophrys apifera* var. *trollii* at Butari village (photo Gino Dal Col)

Na travniku, kjer je uspevalo mačje uho, so bile od konca aprila do začetka junija popisane še sledeče kukavičevke (Orchidaceae): *Anacamptis pyramidalis*, *Gymnadenia conopsea*, *Ophrys apifera*, *Ophrys holosericea* subsp. *tetraloniae*, *Ophrys holosericea* subsp. *untchjii*, *Orchis coriophora* subsp. *fragrans*, *Orchis laxiflora*, *Orchis morio*, *Orchis purpurea*, *Orchis tridentata*, *Serapias vomeracea*.

Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah Slovenije (ANONYMUS 2004) varuje vse predstavnice družine orhidej in s tem tudi *Ophrys apifera* var. *trollii*, vsekakor pa je uspevanje kukavičevk na nahajališču odvisno od lastnika, ki na tem travniku gospodari v prid naravi.

LITERATURA

- ANON. 2004: Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah. Uradni list RS 46/2004
- DELFORGE, P., 2006: Orchids of Europe, North Africa and the Middle East. Timber Press London. 448 pp.
- DOLINAR, B., 2015: Kukavičevke v Sloveniji. Pipinova knjiga Podsmreka, 127 pp.
- HEGETSCHWEILER, J.: 1840: Flora der Schweiz. Fortgesetzt und herausgegeben von Osw. Heer. Druck und Verlag von Fr. Schulthess, Zürich. (<http://www.e-rara.ch/zut/content/titleinfo/7124229?query=flora%20der%20schweiz>).
- KRANJČEV, R., 2005: Hrvatske orhideje. Prilozi za hrvatsku floru: AKD, Zagreb. 145 pp.
- PERAZZA, G. & R. LORENZ, 2013: Le orchidee dell'Italia nordorientale, atlantecorologico e guida al riconoscimento, CIV pubblicazione del Museo Civico di Rovereto, Edizioni Osiride, Rovereto. 304–305 pp.

ZAHVALA

Zahvaljujeva se mag. Andreju Seliškarju za pomoč pri iskanju literaturnih virov in nasvete pri pisanju notice. Hvala dr. Tinki Bačič za koristne napotke in izboljšave.

BRANKO DOLINAR, GINO DAL COL

Fritillaria meleagris L.

Pregled nahajališč močvirske logarice (*Fritillaria meleagris* L.) znotraj avtocestnega obročja Ljubljane

An overview on distribution of *Fritillaria meleagris* in urban area of Ljubljana

- 9952/2** Slovenija: Ljubljanska kotlina, Ljubljana, travnik za Nacionalnim inštitutom za biologijo; GKX: 459208 GKY: 101103. Det.: Simona Strgulc Krajšek, Nejc Jogan, pomlad 2016
- 9952/2** Slovenija: Ljubljanska kotlina, Ljubljana, travnik med Glinščico in obvoznico JJV od Podutika; GKX: 458198 GKY: 102374. Det.: T. Bizjak, 10. 4. 2016, T. Bizjak, Marijan Govedič, 26. 3. 2017, 17. 4. 2017
- 9953/3** Slovenija: Ljubljanska kotlina, Ljubljana, travnik med Potjo spominov in tovarištva in Cesto na Mesarico, 180 m Z od mosta na Jurčkovi cesti čez Ljubljano; GKX: 462150 GKY: 99048; Det.: T. Bizjak, 3. 4. 2017
- 9953/3** Slovenija: Ljubljanska kotlina, Ljubljana, travnik V od Pot spominov in tovarištva J od Hladnikove (Jurčkove) ceste in S od Malove ulice; GKX: 462418 GKY: 98889. Det.: T. Bizjak, 7. 4. 2016, 6. 4. 2017
- 9953/3** Slovenija: Ljubljanska kotlina, Ljubljana, travniki V od Pot spominov in tovarištva J od Malove ulice in S od Pot spominov in tovarištva GKX: 462400 GKY: 98443. Det.: T. Bizjak, 7. 4. 2016, 3. 4. 2017
- 9953/3** Slovenija: Ljubljanska kotlina, Ljubljana; travniki med Ižansko cesto, Potjo spominov in tovarištva in kanalom Prošca S od AC; GKX: 462364 GKY: 98148. Det.: T. Bizjak, 7. 4. 2016, 3. 4. 2017
- 9953/3** Slovenija: Ljubljanska kotlina, Ljubljana; travnik med Borovniško in Metliško ulico v Rakovi Jelši; GKX: 461930 GKY: 98152. Det.: T. Bizjak, 7. 4. 2016, 3. 4. 2017
- 9953/3** Slovenija: Ljubljanska kotlina, Ljubljana; travnik ob V strani parkirišča pri gostilni Livada; GKX: 462475 GKY: 99105 Det.: T. Bizjak, 7. 4. 2016
- 9953/3** Slovenija: Ljubljanska kotlina, Ljubljana; Travniki na koncu ulice Štefke Zbašnikove; GKX: 462147 GKY: 98104. Det.: T. Bizjak, 7. 4. 2016